

„HATÁRTALAN KÉMIA...”

Dr. Szalay Luca

„Természettudomány tanítása korszerűen és vonzóan” nemzetközi szeminárium magyarul tanító tanárok számára

2011. augusztus 23-25. között az ELTE Természettudományi Oktatásmódszertani Centruma és az InfoPark Alapítvány az ELTE TTK látgymányosi északi tömbjében konferenciát rendezett „Természettudomány tanítása korszerűen és vonzóan” címmel. Amikor ez év elején elkezdünk e rendezvény szervezését [1], magunk sem tudtuk pontosan, mennyi tanárkollégát tudunk majd ezzel megszólítani. Addigra már többszörösen kimutattuk és megtárgyaltuk, hogy a természettudományok hazai oktatása mély gödörben van [2, 3]. Nem csoda, ha néha azt tapasztaljuk, hogy az adott feltételek mellett és körülmények között már a közoktatásban természettudományos tantárgyakat tanító tanárok körében is terjedőben van a szkepticizmus és az érdektelenség. „Vajon hány résztvevőre számíthatunk? Nem lesz-e fiasco ebből a kezdeményezésből?” – fontolgattuk a termék lefoglalása előtt, a mai iskolai állapotokra és a tanárok helyzetére gondolva.

Azonban (éppen ez utóbbiak miatt is) úgy döntöttünk, hogy mindenképp belevágunk a szervezésbe. Minket is meglepett, és óriási örömeinkre szolgált, hogy ez az esemény végül mintegy 400 résztvevővel az utóbbi évek legnagyobb ilyen jellegű rendezvényévé nőtte ki magát. A Magyarország határain belül és kívül dolgozó, magyar nyelven tanító több száz biológia-, fizika-, földrajz-, kémia- és matematikatanár számára teremtett lehetőséget arra, hogy megismerjék egymás eredményeit és problémáit, s a természettudományok neves hazai képviselőivel, egyetemi vezetőikkel és oktatókkal közösen tanácskozzanak a mindnyájunkat érintő fontos kérdésekről. Jó érzés volt az is, hogy egy kicsit visszaülhettünk az egyetemi padokba, ahol szaktárgyaink különböző tudományterületeinek legújabb, a közoktatásban is érdeklődésre

számot tartó híreiről hallhattunk, amelyeket továbbadhatunk majd a tanítványainknak. Gyönyörködhattunk a látványos fizikai és kémiai kísérletekben, megcsodálhattuk a Leonar3Do programot működés közben, Freund Tamás Széchenyi-díjas neurobiológustól megtudhattuk, hogyan hatnak az érzelmek a memória folyamatokra, és az MTV Delta műsorvezetőjétől érdekes előadást hallhatunk a napjainkban egyre nagyobb jelentőségű természettudományos kommunikációról. A szeminárium minden előadásának és poszterének szerzője számára felajánlottuk a lehetőséget, hogy prezentációját cikk formájában is publikálhatja az e célból kiadott, a Magyar Tudományos Akadémia által finanszírozott, és ez év végén megjelenő tanulmánykötetben. A konferencia zárszava keretében elfogadott nyilatkozatot [4] megküldtük az oktatáspolitikai érintett képviselőinek, és számos fórumon (többek között a Magyar Kémikusok Lapjában [5] is) nyilvánosságra hoztuk.

Nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk a konferencia kb. 140 kémiatanár, ill. kémikus résztvevőjétől is. Külön köszönet illeti közülük azokat, akik a 28 darab kémiai tárgyú prezentáció bemutatására vállalkoztak. Így vált lehetővé, hogy a napi tanítási gyakorlatban hasznosítható tapasztalatok, jó gyakorlatok megosztása mellett sor került a nanotechnológia, a zöld kémia és a műszeres gyógyszer-analitika egyes, közoktatásban megjeleníthető aspektusainak tárgyalására is. Riedel Miklós bemutatóval összekötött előadása a régi és az újabb típusú fényforrások előnyeit, ill. hátrányait hasonlította össze. Konkrét példákat láthattunk az infokommunikációs eszközök kémiaoktatásban való alkalmazására is. A kémia tanításának és tanulásának hatékonyságát és eredményességét vizsgáló kutatási eredmények ismertetése után sor került az ezekből levonható következtetések alapján készített tankönyvek, ill. egyéb oktatási segédanyagok bemutatására. A Kémia Nemzetközi Évéhez kapcsolódott Szórád Endre zentai kollégánknak az ez alkalomból különleges programmal megszervezett Kárpát-medencei kémiatáborról szóló összefoglalója, valamint a Marie Curie kutatási eredményeit röviden bemutató előadás. Különleges, szép kísérleteket láthattunk egy fiatal szegedi doktorandusz kollégánktól (Árus Dávidtól) a kémia szakmódszertan laborban. Tanulói szerepet alakítva, de tanári szemmel figyelve magunkat és egymást vehettünk részt Balázs Katalin kolléganőnk kémiai játékokat gyakoroltató műhelyfoglalkozásán. A kémiaszekció előadásaihoz tartozó néhány fájl jelenleg is letölthető a szakmódszertani honlapunkról [6, 7]. A későbbiekben pedig a tervek szerint minden, a szerzők által megküldött prezentációs anyag fölkerül a konferencia honlapjára.

Végül ezúton is még egyszer szeretném megköszönni minden kedves kollégánknak a fáradozását és lelkesedését, akik szervezőmunkájukkal, előadásukkal, részvételükkel hozzájárultak ahhoz, hogy ezeken a forró

augusztusi napokon ilyen kivételes élményben lehetett részünk. Remélem, hogy a konferencia mindenkinek segített erőt meríteni az előttünk álló feladatok megoldásához. Kitartást és sok erőt kívánok ehhez mindannyiunknak erre a tanévre is!

Irodalomjegyzék:

- (1) <http://termtudtan.extra.hu/>
- (2) <http://oknt.blog.hu/>
- (3) http://www.phy.bme.hu/~termtud/OKNT_tanulmany_I.pdf
- (4) <http://termtudtan.extra.hu/nyilatkozat.pdf>
- (5) Magyar Kémikusok Lapja, LXVI. ÉVFOLYAM 10. SZÁM, 2011. október, 328-329.
- (6) <http://www.chem.elte.hu/w/modszertani/hirek.html>
- (7) <http://www.chem.elte.hu/w/modszertani/index.html>

(A honlapok utolsó megtekintésének időpontja 2011. október 25.)

Dr. Szalay Luca
ELTE Kémiai Intézet
luca@chem.elte.hu